

הגורם האחראי

1.רקע

2.תשלומי חובה ורשות

2.1.הסכומים המרביים המותרים לגבייה

3.תשלומי הורים עבור תל"ן

4.רכישת שירותים מרצון

4.4.רכישת שירותים מרצון בבתי ספר שבהם מתקיימת למידה באמצעות אמצעי קצה טכנולוגיים

5.שיעורי ההשתתפות של ההורים בעלות ההזנה מכוח חוק ארוחה יומית לתלמיד

1. רקע

ועדת החינוך של הכנסת אישרה את גביית תשלומי ההורים לשנת הלימודים התשע"ט. מטרת הודעה זו היא לפרסם את הסכומים המרביים שאושרו לגבייה על ידי ועדת החינוך של הכנסת ולרענן את הנהלים בכל הנוגע לתשלומי הורים.

הנהלים המחייבים את מערכת החינוך בנוגע לתשלומי הורים מתפרסמים בחוזרי המנכ"ל האלה: סעיף 9-3.11 בחוזר הוראות הקבע סג/3(א), "תשלומי הורים". תיקונים לחוזר זה פורסמו בסעיף 10-3.11 בחוזר הוראות הקבע סג/6(א) ובסעיף 11-3.11 בחוזר הוראות הקבע סד/2(א). כמו כן פורסמה השלמה בנושא תל"ן בסעיף 12-3.11 בחוזר הוראות הקבע סד/4(א).

סעיף 50-3.7 בחוזר הוראות הקבע סה/4(א), "ניהול הגבייה והכספים במוסד החינוכי".

סעיף 18-3.11 בחוזר הוראות הקבע עו/12 "גביית תשלומי הורים ושכר לימוד במוסד חינוך שאינו רשמי יסודי וגביית תשלומי הורים עבור מקצועות לימוד ברמה מוגברת, תוכנית לימודים נוספת תורנית ובמוסד חינוך ניסויי וייחודי".

הנחיות העוסקות בהקצאת תקציב למלגות לתלמידים מתפרסמות בסעיף 74-3.7 בחוזר הוראות הקבע עג/1(א), "הענקת מלגות לתלמידים שהוריהם מתקשים בתשלום עבור אבזרי לימוד ופעילויות חינוכיות וחברתיות". המנהלים מתבקשים לפעול להקצאת תקציב המלגות בהתאם להנחיות אלה וליידע את התלמידים ואת הוריהם בנוגע אליו.

חוזר התשלומים המוסדי מחויב באישור ועד ההורים המוסדי ובאישור הגורם המאשר מטעם המחוז, שיעשה באמצעות המערכת הממוחשבת "אפיק". מערכת אפיק הורחבה והותאמה לקליטת בקשות לאישור שכר לימוד בבתי ספר יסודיים מוכרים שאינם רשמיים ובמוסדות פטור שאינם מתוקצבים ב-100% שכר לימוד, לאישור גבייה עבור תוכנית לימודים תורנית נוספת, לאישור גבייה עבור העשרה במקצועות לימוד ברמה מוגברת בחטיבה העליונה וכן לאישור גבייה בבתי ספר ייחודיים.

בתי ספר שאושרה להם גבייה חריגה על ידי ועדת חריגים מחוזית או ארצית, ואשר נתקלים בקשיים טכניים בהזנת הסכומים שאושרו להם על ידי הוועדות, יפנו לרפרנט תשלומי הורים במחוז. להלן נקודות מספר להדגשה מתוך הוראות הקבע הנוגעות לתשלומי הורים:

א. התשלומים נחלקים לתשלומים עבור **שירותי חובה** ולתשלומים עבור **שירותי רשות**. שירותי חובה הם שירותים שחייבים לשלם בעבורם גם אם אין צורכים אותם. שירותי החובה היחיד הוא ביטוח תאונות אישיות לתלמידים. כל יתר השירותים הניתנים הם שירותי רשות, והורה רשאי להחליט שילדו לא יצרוך שירות מסוים ובמקרה זה לא ישלם עבורו.

ב. אין למנוע מתלמידים להשתתף בפעילויות בשל אי-תשלום עקב קשיים כלכליים, ויש למצוא פתרונות לשיתופם באמצעות הרשות המקומית והנהלת בית הספר.

ג. על הנהלת בית הספר לוודא שכל התלמידים הזקוקים לסייע יהיו מודעים לקיומו של תקציב המלגות של משרד החינוך. יש לפרסם את דבר קיומו של תקציב המלגות בחוזר התשלומים המוסדי וכן באתר האינטרנט הבית ספרי על לוחות המודעות בבית הספר.

ד. אין להתנות מתן שירות אחד בתשלום עבור שירות אחר.

ה. התשלומים ייעודיים ואין להעבירם מסעיף לסעיף.

ו. גביית תשלומי ההורים תיעשה אך ורק על ידי המוסד החינוכי או הרשות המקומית/הבעלות על מוסד החינוך. גבייה באמצעות גוף אחר אינה מותרת.

ז. אין להתנות את לימודי התלמיד במוסד החינוכי בחברות בעמותה הקשורה למוסד החינוך או בכל עמותה אחרת ואין לדרוש תשלומים מהורים באמצעות עמותה כלשהי.

ח. תוכנית לימודים נוספת (תל"ן) מותנית בהסכמה אישית בכתב של כל אחד ואחד מן ההורים לתוכנית ולתשלום עבורה. אין די בהסכמה של נציגות ההורים המוסדית. יש לשבץ תל"ן בסופו של יום הלימודים ולאפשר לתלמידים שהוריהם מבקשים שלא ילמדו בתוכנית להשתחרר לביתם. אם תוכנית לימודים נוספת שובצה באמצעו של יום הלימודים, יש לאפשר לכל התלמידים להשתתף בה, גם אם הוריהם לא שילמו בעבורה, או להציע לתלמידים שהוריהם מבקשים שלא ישתתפו בה, פעילות חינוכית אחרת. את התל"ן יש לאשר באמצעות מנהל המחוז או מורשה מטעמו.

ט. גבייה עבור רכישת שירותים מרצון מותנית בהסכמה אישית בכתב של כל אחד ואחד מן ההורים לתשלום ולשירות. אין די בהסכמה של נציגות ההורים המוסדית. אם הוחלט לקיים את השירות במהלכו של יום הלימודים, ישותפו בו כלל התלמידים.

י. גביית הכספים תיעשה תוך שמירה על צנעת הפרט.

יא. אין לגבות כספים מההורים בטרם אושר חוזר התשלומים המוסדי.

יב. על בית הספר להעביר לידי ההורים את חוזר התשלומים המוסדי המאושר ובו פירוט סעיפי הגבייה על פי השירותים הניתנים במוסד החינוך.

יג. בתום כל שנת לימודים ידווח בית הספר להורים על ניהול הכספים שנגבו במסגרת תשלומי ההורים על פי המתחייב מסעיף 3.7-50 בחוזר הוראות הקבע סה/4(א), "ניהול הגבייה והכספים במוסד החינוכי". הדיווח ימסר לנציגות ההורים המוסדית, ועותק שלו יישמר במזכירות בית הספר לעיונם של ההורים המבקשים זאת.

2. תשלומי חובה ורשות

2.1. הסכומים המרביים המותרים לגבייה להלן פירוט הסכומים המרביים המותרים לגבייה בשנת הלימודים התשע"ט (הסכומים בטבלה נקובים בש"ח):

י"ב	י"א	ט"ז חט"ב עצמאית	ט' שש- שנתי	ח"א בית ספר א"ח'	ז"ח'	ו'	ה'	ג'ד'	א'- ב'	קדם- יסודי		
												תשלום חובה
49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	49	ביטוח תאונות אישיות
												תשלומי רשות
176	176	165	165	149	149	99	99	99	*---	79	79	סל תרבות (1)
200	-----	125	-----	125	-----	75	----	----	----	54	54	מסיבות (2) סיום
24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	8 למסיבה 24 ל-3 מסיבות	8	מסיבות כיתתיות
320	320	280	280	280	280	280	280	280	280	-----	-----	השאלת ספרי לימוד
1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	פורום ועדי ההורים היישוביים (3)
1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	1.5	ועד הורים יישובי
3 ימים 616	יומיים+ 1 יום 513	יומיים 387	יומיים 387	יומיים 387	יומיים 387	יומיים 387	× 2 יום 252	1 יום 126	1 יום 101	×2 הקפצה 60	1.5	טיולים על פי תוכנית (4,5)
	150	150	150	150	150							של"ח (6)
1388	1235	1183	1058	1167	1042	917	707	581	457	269	269	סך הכול

הערות לטבלה

1. משרד החינוך מממן את עלות סל התרבות לתלמידי כיתות א'-ב' ביישובים שבהם פועלת תוכנית סל תרבות ארצי של משרד החינוך. ביישובים האחרים, עלות סל תרבות בכיתות א'-ב' היא 99 ש"ח לתלמיד.
2. הגבייה עבור מסיבות הסיום היא אך ורק בכיתות המסיימות שלב חינוך: גן הילדים, כיתה ו' ביסודי שש-שנתי, כיתה ח' ביסודי שמונה-שנתי, כיתה ט' בחטיבת ביניים עצמאית וכיתה י"ב.
3. פורום ועדי ההורים היישוביים הוא עמותה רשומה (580616654) הפועלת ברמה הארצית ומייצגת הורים לתלמידים במערכת החינוך בפני הכנסת, משרד החינוך, הרשויות המקומיות ושאר גורמי המנהל הציבורי. הפורום הוא הארגון היציג היחיד שמוסמך לייצג את ההורים בפני הגורמים הללו. פעילות העמותה ממומנת מגבייה על סך 1.5 ש"ח לתלמיד במסגרת תשלומי הרשות של ההורים.
בתי הספר הגובים תשלום עבור פורום ועדי ההורים היישוביים מתבקשים לפעול כדלקמן:
 - א. להעביר את סכום הגבייה לחשבון הבנק של פורום ועדי ההורים היישוביים בבנק לאומי (סמל בנק 10) בסניף רמת פולג/נתניה (סמל סניף 681) בחשבון מספר 02739632.
 - ב. לשלוח אל ת"ד 1037 ירושלים, מיקוד 91009, אישור בכתב על העברת הכספים לצורך בקרה. האישור יכול את שם בית הספר, מספר התלמידים הלומדים בו, מספר התלמידים שבגינם מועבר התשלום וסך התשלום.
 4. הגבייה עבור טיולים תהיה על פי התוכנית המחייבת המפורטת. אין להוסיף גבייה על התשלום המרבי שנקבע עבור טיולים נוספים. בית הספר רשאי להאריך את משך הטיול אם הוא עושה זאת ללא חריגת גבייה בסעיף זה וללא גבייה נוספת בכל סעיף אחר של תשלומי הורים.
 5. בבתי הספר הנמצאים מדרום לקו צומת שדה בוקר-צומת הערבה אפשר להוסיף יום טיול בעלות גבייה נוספת של 290 ש"ח בשנה.
 6. בכיתות ח'-י' שבהן מתקיימים לימודי של"ח אפשר לגבות סכום נוסף בסך עד 150 ש"ח בשנה בנוסף על הגבייה לטיולים. סכום זה מיועד לגיחות ולסיורים רכובים בהיקף של שלושה סיורים בשנה.
 7. בגני הילדים במסגרת החטיבה הצעירה ייגבה תשלום עבור סל תרבות וטיולים במתכונת של כיתות א', ולא ייגבה תשלום עבור מסיבות הסיום.

3. תשלומי הורים עבור תל"ן

שעת לימודים במסגרת תל"ן היא שעה המאריכה את יום הלימודים ואיננה משמשת לפיצול כיתות אם לקבוצות לימוד.

הסכום המרבי המותר לגבייה עבור תל"ן לא ישתנה יחסית בשנת הלימודים התשע"ח ויהיה כדלקמן:

שלב החינוך	גבייה מרבית מתלמיד בש"ח בשנה עבור תל"ן בכלל מוסדות החינוך	גבייה מרבית מתלמיד בש"ח בשנה בבתי ספר תורניים ⁽¹⁾ וייחודיים ⁽²⁾ בנוסף על הגבייה המרבית מתלמיד בכלל מוסדות החינוך	סך הכול גבייה מרבית מתלמיד בש"ח בשנה בבתי ספר תורניים ⁽¹⁾ וייחודיים ⁽²⁾
קדם-יסודי (גני ילדים)	597	0	0
היסודי	885	1770 בכיתות שאושרו	2655 בכיתות שאושרו
חטיבת הביניים	1060	2120	3180
החטיבה העליונה	1150	2300	3450

הערות

(1) **בתי ספר תורניים** – בתי ספר המקיימים תוכנית לימודים תורנית על פי סעיף 3.11-18 בחוזר הוראות הקבע עו/12, "גביית תשלומי הורים ושכר לימוד במוסד חינוך שאינו רשמי יסודי וגביית תשלומי הורים עבור מקצועות לימוד ברמה מוגברת, תוכנית לימודים נוספת תורנית ובמוסד חינוך ניסויי וייחודי".

(2) **בתי ספר ייחודיים** – בתי ספר שאושרו כייחודיים על ידי הוועדה הארצית לבתי ספר ייחודיים ומרחבי חינוך על פי סעיף 3.11-18 בחוזר הוראות הקבע עו/12 "גביית תשלומי הורים ושכר לימוד במוסד חינוך שאינו רשמי יסודי וגביית תשלומי הורים עבור מקצועות לימוד ברמה מוגברת, תוכנית לימודים נוספת תורנית ובמוסד חינוך ניסויי וייחודי".

הגבייה מתלמיד עבור שעת תל"ן תותאם לגודלה של כיתת האם על פי הפירוט בטבלה שלהלן. המשמעות היא שבכיתות אם גדולות אפשר יהיה לקיים מספר גדול יותר של שעות תל"ן יחסית לכיתות אם קטנות, מאחר שהסכום המרבי לגבייה מתלמיד נשאר קבוע. בכל מקרה, מספר שעות התל"ן שיינתנו לא יעלה על תקרת השעות המותרת לפי חוזרי מנכ"ל. הגבייה תיעשה עבור שעות אורך שניתנות בפועל.

שלב החינוך	גודל כיתת האם (מספר התלמידים)	התעריף לשעת תל"ן אחת לתלמיד בש"ח	גבייה מרבית מהורים בשנה בכלל בתי הספר עבור תל"ן	גבייה מרבית מהורים בשנה בכלל בתי הספר על נוסף על הגבייה המותרת בכלל בתי הספר	סך כל הגבייה המרבית מהורים בשנה בבתי ספר תורניים וייחודיים
יסודי	24-20	326	עד ש"ח 885 בשנה בכלל בתי"ס	עד ש"ח 1770 בכיתות ה'ו' בלבד	עד 2655 ש"ח בכיתות ה'ו' בלבד
	28-25	276			
	32-29	239			
	36-33	211			
	40-37	177			
חטיבת הביניים	24-20	389	עד ש"ח 1060 בשנה בכלל בתי הספר	עד ש"ח 2120 בשנה	עד 3180 ש"ח בשנה
	28-25	329			
	32-29	285			
	36-33	252			
	40-37	212			
החטיבה העליונה	24-20	382	עד ש"ח 1150 בשנה בכלל בתי הספר	עד ש"ח 2300 בשנה	עד 3450 ש"ח בשנה
	28-25	324			
	32-29	281			
	36-33	230			

על בית הספר לפרט להורים בחוזר התשלומים המוסדי את גובה הגבייה המבוקשת ואת מספר שעות התל"ן שהוא נותן בפועל עבור הגבייה.

4. רכישת שירותים מרצון

נוסף על השירותים שפורטו לעיל קיימים עוד שירותים המוצעים על ידי בית הספר, שמטרתם בדרך כלל לחסוך בהוצאות על ידי רכישה מרוכזת או להעשיר ולהרחיב את תוכנית הלימודים המתבצעת בבית הספר. לעיתים השירותים מוצעים לנוחיות ההורים. מוצר או מצרך הנרכש במסגרת זאת ישמש את התלמיד ששילם עבורו ויהיה בבעלותו. השירות או המוצר/מצרך והתשלום עבורם הם במסגרת "קונה מרצון ומוכר מרצון".

על הגבייה עבור שירותים אלה יש לקבל את אישורו של כל אחד ואחד מהורי התלמידים המקבלים את השירות ולהיות מלווה בחתימתו וכן את אישורו של מפקח בית הספר.

שלב החינוך	הסכום המרבי המותר בשקלים
קדם-יסודי	125
היסודי	250
חטיבת הביניים	450
החטיבה העליונה	450

4.1 רכישת שירותים מרצון בבתי ספר שבהם מתקיימת למידה באמצעות אמצעי קצה טכנולוגיים

בהמשך להנחיות בסעיף 3.6-12 בחוזר הוראות הקבע עז/1, "שימוש תלמידים באמצעי קצה לצורכי למידה", בבתי ספר שבהם מתקיימת למידה באמצעות אמצעי קצה טכנולוגיים הנרכשים במרוכז אפשר לגבות עד סך של 677 ש"ח בשנה עבור אמצעי הקצה הטכנולוגי שיהיה בבעלות התלמיד ויעמוד לשימוש. לחלופין, אפשר יהיה לגבות עד סך של 300 ש"ח להשאלת אמצעי קצה טכנולוגי שיעמוד לשימוש של התלמיד. התשלומים האמורים יכללו ביטוח, עלות השימוש בפלטפורמה אם יש כזו וכן מע"ם.

גבייה זו מוגדרת רכישת שירותים מרצון, והיא ייעודית למטרה זו ונעשית בהתאם להוראות המפורטות שנקבעו בסעיף 3.6-12 בחוזר הוראות הקבע עז/1(א), "שימוש תלמידים באמצעי קצה לצורכי למידה", ובאה נוסף על הגבייה עבור רכישת שירותים מרצון עבור כלל המטרות שלהן משמשת גבייה זו ומפורטות בסעיף זה.

5. שיעורי ההשתתפות של ההורים בעלות ההזנה מכוח חוק ארוחה יומית לתלמיד

הארוחות המסופקות במסגרת חוק ארוחה יומית לתלמיד הן בהתאם להנחיות משרד הבריאות לגבי איכות חומרי הגלם. עלות ממוצעת של מנה עומדת על סך של 14.94 ש"ח.

השתתפות ההורים בעלות ההזנה היא חלקית ודיפרנציאלית, בהתאם לרמת ההכנסה. תעריפי השתתפות ההורים בעלות ההזנה הם כדלקמן:

השתתפות ההורים בעלות ארוחה לאחר עדכון בש"ח	ההכנסה לנפש לחודש בש"ח
0.0	1273-0
0.0	1378-1274
0.7	1493-1379
2.6	1604 -1494
2.6	1744-1605
3.8	1829-1745
3.8	1941-1830
5.4	2127-1942
6.0	2171-2128
7.0	2172 ומעלה

לבירורים ושאלות בעניין תשלומי הורים אפשר לפנות לרפרנטים על תשלומי הורים במחוזות המשרד:

כתובת הדוא"ל	מספר הטלפון	שם הרפרנט המחוזי לתשלומי הורים	המחוז
dangr@education.gov.il	02-5601763	דן גרוסמן	מנח"י
dangr@education.gov.il	02-5601763	דן גרוסמן	ירושלים
oferei@education.gov.il	04-6500103	עפר אידלברג	צפון
ramibe@education.gov.il	04-8632428	רמי בן גרא	חיפה
avivaat@education.gov.il	03-6896599	אביבה עטרי	מרכז
hagitgot@education.gov.il	03-6896281	חגית גוטדינר	תל אביב
zeevel@education.gov.il	08-6263075	זאב אלדר	דרום
reuvnl@kfar-olami.org.il	03-6898874	ראובן לייבל	התיישבותי
yosefpo@education.gov.il	02-5601654	יוסף פוליטי	חרדי